

Algemene beschouwingen van de VVD bij het voorjaarsdebat 2017 d.d. 6 juli 2017

Inleiding

Dank u, voorzitter, voor de gelegenheid om bij te dragen aan het voorjaarsdebat.

Voor ik verder ga wil ik eerst iets in perspectief plaatsen.

Voor alles wat we hier bespreken zijn we politiek verantwoordelijk. Maar tegenover 3 wethouders en omgerekend 2 tot 4 fte raadslid staan grofweg anderhonderd mensen die hier dagelijks hun best doen voor Leusden. Onze medewerkers zijn met dertig keer zoveel als wij. Zij maken iedere dag wéér waar wat wij beloven. Zij zorgen voor de dagelijkse dienstverlening, openbare ruimte, beleid, paspoorten, rijbewijzen, vergunningen, geboortes, huwelijken, etc., etc., etc. En dat doen ze erg goed. Zorgen voor solide rapportage aan college en raad en betrouwbare informatie waardoor wij kunnen sturen. Bedenken voor ons de strategieën waaruit wij keuzes maken. Wij als raad zijn dat uitzonderlijke vanzelfsprekend gaan vinden. En dat tot eind volgende maand onder de bezielde aansturing van de directeur-secretaris Erik Luchtenburg. Erik, jammer dat je weggaat maar veel succes in IJsselstein en Montfoort. Erik en al je collega's, heel hartelijk bedankt!

Vanaf deze plaats bedankt de VVD dan daarnaast ook onze burgemeester en wethouders en de raadsleden en ondersteuners uit de collega-fracties voor de constructieve sfeer waarin we als raad ons werk kunnen doen.

Samenleving

Eigenlijk moet de VVD dan ook al die mensen bedanken uit onze samenleving die zich onbaatzuchtig inzetten voor Leusden. De vele vrijwilligers. Mantelzorgers. Opperuimd Leusden. Het nieuwe team dat van de avondvierdaagse wederom een succes gemaakt heeft. Vrijwillige verkeersregelaars. Maatjes van vluchtelingen. En al die anderen die ik vergeet of die onzichtbaar, onder de media-oppervlakte, onze gemeente maken tot wat hij is. Een mooi sociaal dorp. Waar het liberalisme ook in de haarvaten zit. Met het hart op de juiste plaats. De samenleving kan niet zonder u. Hartelijk dank!

Tot zover de pluimen. Hoewel er meer is dat ons verbindt dan dat wat ons verdeelt, hebben wij als oppositiepartij de plicht u ook af en toe scherp te houden.

De VVD kan zich vinden in de voorjaarsnota en we zijn erg blij dat de accountant een goedkeurende verklaring geeft op de jaarstukken van 2016.

Ik neem u mee door de kaderbrief 2018.

Financiën

De financiële positie van Leusden is gelukkig nog steeds goed. De begrotingspositie is sinds de najaarsnota weliswaar verbeterd, maar dit is wel sterk afhankelijk van de woningbouw. Dus als deze toch stagneert, zitten we met een probleem.

De reserves slinken wel drastisch. Op zich staan daar wel investeringen in de samenleving van Leusden tegenover. Huis van Leusden, sporthal, opknappen van de Hamershof. De verbouwing van de sportzaal in Antares. Wij zullen als VVD waakzaam blijven op overschrijdingen daarin en of het gewenste maatschappelijke rendement wel geleverd wordt.

We gaan in ons rentebeleid uit van ontwikkelingen richting 0,5% en 1,0% omdat we dat al jaren doen en omdat er anders een begrotingsprobleem ontstaat. Hoewel de realiteit laat zien dat ook op langere termijn de nullijn realistischer is. Dat is een zorgpunt en de vraag rijst hoe lang dit houdbaar is. Wordt het volgende college niet met een probleem opgezadeld?

Jeugdzorg

We hadden in 2016 een tegenvaller op de uitgaven jeugdzorg van 7 ton. Prima gedekt door de reserve sociaal domein, maar het valt op dat er in de begroting 2017 en kaderbrief geen bijstellingen gedaan. Het is meer dan een financiële opgaaf om de uitgaven jeugdzorg in de greep te krijgen, gelet op alle onderliggende problematiek. Bij de najaarsnota moeten we goed kijken naar het financiële beeld op dit punt.

Los van het geld maakt de VVD zich wel ernstig zorgen over de gemeentelijke jeugdzorg. Landelijk en ook in Leusden zijn in 2016 budgetten overschreden. Dat is uiteraard vervelend voor de gemeentekas, maar vooral een belangrijk signaal dat veel kinderen hulp nodig hebben. Het college geeft in de kaderbrief 2018 aan die budgetoverschrijdingen "te gaan analyseren en op basis daarvan, zonder kwaliteitsverlies en gefaseerd, de kosten om te buigen en het verstrekkingen niveau binnen de budgettaire kaders te krijgen". Dat klinkt alarmerend! Gaan we minder verstrekken? Komen er opname- of behandelstops en budgetplafonds? Gaan we de jeugdprofessionals begrenzen in hun werk? De VVD vindt dat budgetbeheersing en geld niet het vertrekpunt of het doel mogen zijn in de jeugdzorg. We kunnen beter (extra) inzetten op een innovatief jeugdzorgvernieuwend beleid dat vooral moet leiden tot minder jeugdproblematiek. En dat er daarbinnen de problematiek minder zwaar wordt. Waar gaat het in het stelsel niet goed? Hoe zit het met ouderondersteuning? Leiden lange wachttijden niet tot verergering? Wordt er niet teveel geproblematiseerd? Is er voldoende tijdige en adequate hulp beschikbaar? Vraag het uw huisarts eens! Werkt het passend onderwijs eigenlijk wel? Zonder antwoord op dit soort vragen gaat de VVD niet akkoord met koude budgettaire ingrepen. Geld is hier het middel, niet het doel! Daarom dienen we samen met alle andere fracties een amendement in op de kaderbrief.

De VVD vindt dat we in moeten zetten op innovatiever, zorgvernieuwend beleid. We willen minder jeugdproblematiek. We willen daarbinnen minder zware problematiek. En optimalisatie van het zorgaanbod. Vroeger signaleren, efficiënte aanpak en beter samenwerken met alle ketenpartners. Uiteindelijk moet dat leiden dat we structureel minder uitgeven. Maar de kwaliteit van de zorg staat nu eerst voorop.

Risico's

Groot risico vormt de omgevingswet. De voorgestelde 3 ton gaan alleen nog maar over de implementatie, niet over de gevolgen in de uitvoering zelf.

Groot risico voor onze inwoners is het nieuwe tarief voor restafval. Dit gaan we in het verkiezingsjaar 2018 pas merken. De waarde van ons afval daalt. Is het dan nog wel realistisch er vanuit te gaan dat de goed presterende afvalscheidende huishoudens er niet op achteruit gaan?

Nieuw beleid

Het college stelt voor om geld te reserveren voor het energieakkoord. Dat is op zich niet slecht, maar uit gesprekken met betrokkenen blijkt, dat ook IkWilWatt verandert. Dat de fase van algemene bewustwording nu voorbij is en dat er projecten in de wijken komen zoals in de Hamershof en het nieuwe wonen in de Eurowoningen die zichzelf moeten gaan bedruipen. Er is enthousiasme en er ontstaan spontane collectieven en dat gééft energie. Immers een investering in nul op de meter blijkt rendabel voor inwoners en bedrijven. De VVD ziet de rol van de gemeente daarom steeds kleiner worden. Wat over zou kunnen blijven is een onafhankelijke adviesloketfunctie à la de energiewinkel van Zeist Energiek.

U zoekt nog flink door naar dekking voor het Hart van Leusden. De VVD doet daarin mee, maar maakt wel een kanttekening: hoewel we nu in ons kader ruimte hiervoor houden, is onze goedkeuring onder voorbehoud van een goede, duurzame en toekomstbestendige planuitwerking. Waarin iedereen de bijdrage levert die we mogen verwachten, ook de winkeliers.

Opknappen van De Korf vindt de VVD een goede zaak. Fantastisch dat de ondernemer gelijk met de gemeente optrekt en zelf ook wil investeren. Betekent dit, dat hij voor langere tijd aan De Korf verbonden blijft en dat hij blij is met de gemeentelijke samenwerking? Op het Hart van Leusden wachten is niet fair voor de uitbater maar ook geen goed signaal. Het is goed dat als het Huis van Leusden straks klaar is, De Korf even fris zal ogen. Dat is ook een voorbeeld voor de rest van de Hamershof.

Bereikbaarheid en mobiliteit

De economie groeit. Het college laat zien wat daarvan de financiële gevolgen zijn voor Leusden. Maar iedere werkende Leusdenaar merkt dagelijks, dat de wegen naar en van de snelweg A28 in de spits steeds voller staan. Als we meer woningen en bedrijfsgebouwen bouwen, wordt dat niet minder. De woonvisie en de regionale visie hebben consequenties! Over de bereikbaarheid per bus heeft de hele raad een unanieme mening. Maar ook per (elektrische) fiets kan het beter. De VVD stelt daarom voor om werk te maken van onze mobiliteit. Hoe kunnen we de bereikbaarheid verbeteren. Het duurt té lang om hier tot de verkiezingen mee te wachten. De VVD roept: Leusden bereikbaar!

Het college gaat een fietsplan opstellen. Trek dat dan breder: vorm een integrale visie op mobiliteit en bereikbaarheid. Neem alle vormen van vervoer daarin mee. Denk aan exotische oplossingen als fietssnelwegen van en naar de treinstations Amersfoort of Hoewelaken. Aan een groene golf voor fietsers. Kijk samen met provincie en Rijkswaterstaat naar de snelwegverbindingen. De VVD zet dit verzoek kracht bij met een motie die we samen met CDA, D66 en GroenLinksPvdA indienen.

Wat meer algemene beschouwingen

Voorzitter, Leusden ziet er anders uit dan vorig jaar. Het groen ziet er steeds beter uit. Het gemeentehuis is gesloopt en er verrijzen al fundamenten voor een nieuw Huis van Leusden. De bouw van de nieuwe sport- en turnhal is van start. Zwembad de Octopus wordt opgeknapt en duurzamer. We zijn wandelgemeente van het jaar. Zichtbare successen. Maar er is ook voortuitgang buiten materieel vlak. De monitor sociaal domein werkt steeds beter. We hebben een goed functionerende jeugdgemeenteraad die prikkelende aanbevelingen doet. Gisteravond hebben we unaniem een

toekomstvisie met elkaar uitgesproken, die recht doet aan de inbreng vanuit de inwoners en het karakter van onze gemeente. Daarbij de voordeur opengezet. Waarbij voor de VVD wel voorop staat dat we een hoog voorzieningenniveau behouden tegen acceptabele kosten. Wel of geen molentjes, leg- of ligweides? Het is onze taak hier voor de verkiezingen scherpe keuzes in te maken en van daaruit de toekomst vorm te geven.

Communicatie blijft helaas nog steeds wel een aandachtspunt.

De VVD wil dat we die toekomst nog meer vanuit de samenleving vorm gaan geven. In de profielschets voor onze nieuwe burgemeester, die we met inbreng van inwoners, bedrijven en politiek hebben vastgesteld, lezen we dat “de samenleving voorop” een nieuwe impuls moet krijgen. Hoe, daar moeten we met elkaar het debat over aangaan.

De VVD ziet alvast meer integraliteit als een belangrijke pijler voor die samenleving voorop 2.0.

Dat betekent, dat we niet vanuit beleid en onze systeemwereld moeten blijven denken, maar vanuit de inwoners en hun leefwereld. Vanuit gezinnen, met dan wel zonder kinderen, alleenstaanden, ondernemers, winkeliers, zelfstandigen, werklozen, vluchtelingen, etc. We moeten de verschillende beleidsonderwerpen bundelen naar samenhangende thema's vanuit het perspectief van de inwoners. Gezinnen kijken niet per beleidsonderwerp maar integraal en vooral naar de samenhang tussen beleidsmaatregelen. Ouders bekijken bijvoorbeeld niet goed onderwijs als een los en op zichzelf staand onderwerp, maar verbinden dat ook met ondersteuningsmogelijkheden als het niet goed gaat, hun eigen werktijden, buitenschoolse opvang, werkgelegenheid voor hun kind, de verkeersveiligheid van hun kind en zo voort. Wij willen graag dat beleidsonderwerpen meer verbonden worden naar integrale aanpakken, bezien vanuit het perspectief van inwoners of groepen inwoners en vanuit de optiek van hun leefwereld. Uit een eerdere monitor sociaal domein bleek dat inwoners teveel energie moeten stoppen om alle voorzieningen en regelingen op een voor hen werkbaar manier aan elkaar te knopen. Vooral waar eigen kracht ontbreekt, is dat voor velen een ramp.

De VVD vraagt aandacht voor de jongeren en jongvolwassenen. Het is tekenend dat ik hier met mijn 46 sta als een van de jongsten in de raad. Dat beslissingen worden genomen door een generatie die niet is opgegroeid met facebook, instagram, snapchat, musical.ly, momio, enzovoort maar met papieren kranten, als het mee zit nog met ponskaarten, 8"diskettes en monochrome beeldbuizen. Hoewel mijn oudste fractielid het prima vindt, als ik in 3D aanwezig ben en mooi thuis zit achter een lekker glas. Maar we nemen wel beslissingen waar nieuwe generaties mee geconfronteerd gaan worden. Denken we op onze manier of denken we op hun manier? We hebben wel een jeugdgemeenteraad die goed werk doet, maar de generatie van zeg 12-30 jaar moet bij ons beter in beeld komen.

Tot slot

Voorzitter, de gemeente Leusden staat er ook bij het laatste voorjaarsdebat van deze periode gelukkig nog steeds goed voor. We zijn nog steeds een gewilde gemeente om in te wonen, werken en onze vrije tijd te beleven. Gelukkig hebben we geen grote maatschappelijke problemen, gelukkig trekt de economie weer aan. We zien dat dit onze hele gemeente bouwt aan een beter en duurzamer Leusden. De VVD blijft mee bouwen aan de toekomst!